

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: _____

•••□•••

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Dela „Solidaritatea”: Comunicat. — Noua organizare și reglementare a cartelurilor. — Situația lirei sterline. — Dr. Octavian Russu. — Amnistie fiscală. — Erata.

Dela „Solidaritatea”.

Comunicat

Ședința consiliului de administrație ținută în
19 Noembrie 1939 la Cluj.

Președinte:

Ionel Comșa.

Membri prezenți:

**Adrian Cristea, Dr. Nerva Ierean,
Dr. Octavian Popp și Dr. Mihai Veliciu.**

Cenzori prezenți:

**Iosif Albon, Leon Bancu,
Iuliu Enescu, Dr. Octavian Sglimbea.**

Invitați prezenți:

**Lucian Cioranu, Valeriu Bologa, Laurian
Gherman, Marius Peculea, Victor Pop.**

I.

**Serisoarea Domnului Ministru Dr. Aurel
Vlad, președintele asociației.**

De Dr. Aurel Vlad, f. Ministru, președintele asociației, anunță, că, având nevoie de câteva zile de odihnă după o operație recentă, nu poate lua parte la ședință. D-sa face propuneri scrise în

legătură cu unele probleme actuale (propuneri cari au fost acceptate întocmai de consiliul de administrație) și roagă pe dl Ionel Comșa să prezideze.

II.

**Raportul prezentat consiliului de
administrație, cuprinde:**

1. Probleme actuale.

2. Rezultate obținute.

Intre problemele actuale s'au discutat:

a) Problema rentabilității plasamentului băncilor românești din Transilvania și Banat în împrejurările actuale;

b) Autorizația nelimitată pentru operațiunile de export;

c) Activitatea asociației în viitor;

d) Înființarea unei Comisiuni speciale pentru strângerea raporturilor între reprezentanții băncilor românești din Transilvania și Banat și între personalitățile mai de seamă din Țară, cari au legătură cu viața bancară.

În ceea ce privește rezultatele obținute până acum, se citează date statistice precise. Din cuprinsul raportului se constată, că tot ce s'a făcut până acum pentru băncile românești din Transilvania și Banat, numai prin Banca Națională a României s'a făcut. Sprijinul Băncii Naționale a României pentru refacerea creditului și a instituțiilor de credit e pozitiv și foarte însemnat.

Deciziuni :

Ad a): O comisiune de trei, împreună cu dl Președinte al asociației, va studia din nou problema în raport cu împrejurările date, luând măsurile ce va crede de cuviință;

Ad b): Băncile mai mari din asociație vor face intervențiile, ce vor crede necesare;

Ad c): Se aprobă întocmai concluziile raportului;

Ad d): Se decide înființarea Comisiunii speciale. Trei membri ai Consiliului de administrație împreună cu dl Președinte Dr. Aurel Vlad vor hotărî numele persoanelor, cari urmează să fie rugate a accepta mandatul de membru în Comisiunea specială a „Solidarității“;

Ad. e) Se ia act cu multă satisfacție de sprijinul, pe care Banca Națională a României îl acordă băncilor și se decide trimiterea următoarei telegrame Domnului Ministru Mișă Constantinescu, Guvernatorul Băncii Naționale a României:

„Consiliul asociației „Solidaritatea“, luând act în ședința de azi de sprijinul pozitiv al Băncii Naționale pentru băncile românești din Transilvania, vă exprimă sentimentele sale de recunoștință rugându-vă să binevoiți a fi și mai departe puternic stâlp de sprijin pentru aceste instituțiuni. Vă urăm să culegeți toate roadele binemeritate de pe urma activității D-voastre făcute, dar rodnice, spre folosul binelui obștesc și spre mulțumirea Dvs.

„Asigurându-vă de întregul și sincerul nostru devotament, Vă rugăm să primiți, expresiunea distinsei noastre „stime“.

III.

Demisia Domnului Constantin Popp, fost director executiv al băncii „Albina“, vice-președintele asociației.

Dl Constantin Popp, vice-președintele asociației, vechiu și însuflețit membru al Solidarității — omul, care a slujit asociația dela primele ei începuturi cu o modestie, discreție și rară pricepere, dublate de o dragoste de muncă vrednică de invidiat — a cerut printr'o scrisoare m. i. veche să i se primească demisia din demnitatea de vice-președinte, pentru motive de sănătate.

Consiliul de administrație, neavând calitatea să rezolve o asemenea cerere,

decide să o înainteze adunării generale în cea dintâi ședință.

IV.

Contribuția Sf. Mitropolii a Blajului la cheltuielile împreunate cu organizarea Congresului Economic al Ardealului și Banatului.

Dl Consilier Dr. Mihai Veliciu aduce la cunoștință, că Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Dr. Alexandru Niculescu a dat ordin să se asemneze suma cu care urma să contribuie Sf. Mitropolie a Blajului pentru acoperirea cheltuielilor congresului din 28 Noembrie 1935.

Suma aceasta (Lei 100.000) a și fost primită de către asociație.

Sf. Mitropolie a Blajului a plătit cea dintâi această contribuție,

Asociația a trimis l. P. S. Sale Mitropolitului Dr. Alexandru Nicolescu o scrisoare de mulțumire pentru acest gest frumos.

Se ia act cu satisfacție și se decide a se exprima și la procesul-verbal mulțumitele asociației către Sf. Mitropolie a Blajului pentru promptitudinea cu care s'a achitat de contribuția în chestiune.

V.

Concediul secretarului asociației.

Consiliul decide prelungirea sine die- a concediului secretarului asociației.

VI.

Fixarea termenului adunării generale ordinare.

Consiliul de administrație decide — la propunerea d-lui Consilier Dr. Veliciu — să se țină adunarea generală ordinară a asociației în luna Ianuarie 1940.

Data precisă va fi fixată ulterior.

VII.

Propunerile Domnului Leon Bancu, censor.

Dl Leon Bancu, censor al asociației, face două propuneri:

a) în legătură cu legile și regulamentele, cari interesează băncile și

b) în legătură cu legea timbrului.

Ambele propuneri se acceptă, urmând ca dl Bancu să prezinte și în scris (biroului Solidarității) propunerile în chestiune, anexând copii după piesele prezentate.

VIII.

Pentru rezolvarea lucrărilor, se decide în principiu să se angajeze un ajutor de secretar, și un jurist, care să țină la curent asociația și băncile cu toate modificările, ce se aduc legilor, cari interesează viața bancară.

Cluj, 19 Noembrie 1939.

**Consiliul de administrație
al „Solidarității“.**

Noua organizare și reglementare a cartelurilor

În economia noastră națională cartelurile au un rol foarte important. Ele influențează în mare măsură productivitatea industriei ori a comerțului. De aceea reglementarea și organizarea lor revine statului, care își exercită și dreptul de control. Legislația cartelurilor dela noi a suferit dese schimbări ori modificări. Nu totdeauna modificările ce se făceau însemnau noi reforme de natură a îmbunătăți raționalizarea activității industriale, din punctul de vedere a producției, a finanțării și a aprovizionării. Se poate că intențiunile erau bune însă rezultatele nu atingeau niciodată pe cele scontate, fie din cauza aplicării, fie din alte motive.

Zilele trecute, Ministerul Economiei Naționale a modificat legea cartelurilor, printr'un decret-lege publicat în Monitorul Oficial.

Noua reglementare care s'a dat cartelurilor era necesară în împrejurările excepționale de azi. După desființarea cartelurilor internaționale, consecință a războiului început în Septembrie a. c., s'a simțit nevoia organizării cartelurilor în mai toate țările, pentru menținerea echilibrului cu privire la distribuirea materiilor prime, semifabricate și produse finite.

Desființarea cartelurilor internaționale au provocat o oarecare desorganizare și guvernele țărilor europene au luat măsuri diferite pentru întărirea cartelurilor interne. Experiența din războiul mondial a arătat necesitatea cartelurilor în organizarea economiei de războiu.

Un scurt istoric al acestor înțelegeri, dela noi, îl găsim interesant.

Originea lor vine din Statele Unite și Germania, unde au ajuns la o dezvoltare uimitoare. Au fost create în scopul înlăturării concurenței, care altfel, duceau sigur la ruină multe din industriile de același fel.

La început, consumatorul nu vedea cu ochi buni aceste înțelegeri, care de altfel, îl exploatau la maximum. Și lupta dintre consumatori și carteluri a durat decenii, până ce statul le-a găsit rosturi economice

și prin legi speciale le-a organizat, dovedindu-se, că sunt cel mai potrivit mijloc pentru organizarea producției.

La noi, abia înaintea războiului mondial s'au organizat primele înțelegeri de acest fel între fabricile de bere, rafinăriile de petrol și fabricile de zahăr. În 1908 cartelul rafinăriilor de petrol a avut chiar un caracter oficial. Însă o organizare temeinică nu am avut până în 1937, când li-s'a recunoscut definitiv importanța lor națională.

Până aci, existau multe carteluri, cari la adăpostul legilor de protejare exploatau pur și simplu pe bietul consumator. E adevărat că Statul încasa de pe urma cartelurilor însemnate sume de bani, însă nu-l mai puțin adevărat că ele realizau beneficii fabuloase, în dauna consumatorului. În regimul, nu prea îndepărtat a partidelor politice, desființarea cartelurilor forma punctul cel mai însemnat din unele programe. Prin desființarea lor se tindea, sau mai bine zis se năzuia la ieftinirea unor articole de primă necesitate pentru agricultori, în special, ca de exemplu: fierul.

O astfel de reformă ar fi însemnat aruncarea industriei noastre naționale pe un drum greșit. Și totodată statul se vedea lipsit de importante câștiguri, care nu se puteau completa decât prin noi sarcini fiscale, care nu mai puteau fi suportate de contribuabili. Și, în loc să se desființeze cartelurile, în 1937 s'a adus legea care le-a organizat și le-a pus în același timp sub controlul direct al statului, cu intenția de a înlătura exploatarea fără scrupule a consumatorilor.

S'a constatat, că cea mai importantă dezvoltare s'a realizat în acele ramuri industriale care făceau parte dintr'un cartel bine organizat.

Di Ministru Ing. Bujoiu prin modificările aduse urmărește reglementarea, organizarea și controlul cartelurilor, îmbunătățirea calității producției și estinirea ei, concentrarea producției și standardizarea articolelor industriale, împiedicarea suprainvestițiilor și înființarea rezervelor de materii prime. De altă parte se prevede introducerea de carteluri forțate, în cazurile când Ministerul Economiei Naționale găsește că interesele naționale cer aceasta.

Scopul urmărit prin modificarea legislației actuale în sensul arătat, este cât se poate de laudabil și în același timp corăspunde cerințelor noii ordine economice impusă de împrejurările internaționale de azi. Mai ales că, întreprinderile cartelate au o importanță deosebită în cadrul economiei naționale.

Să vedem însă, care este actulalul cadru a legislației cartelurilor.

Controlul.

Decretul-lege în vigoare prevede următoarele atribuții pentru organele de control:

- a) supravegherea activității cartelurilor;
- b) Controlarea prețurilor de vânzare a produselor;

c) invitarea cartelurilor să modifice prețurile de vânzare în vigoare, dacă aceasta este necesar;

d) aplicarea sancțiunilor pentru abaterile comise. Organele de control ale Ministerului Economiei Naționale au dreptul să stabilească prețurile de vânzare și să fixeze prețuri maximale sau minimale de achiziționare a materiilor prime. Nicio fabrică nu se putea instala, mări sau muta, decât cu autorizația prealabilă a ministerului respectiv, în scopul controlului funcționării industriei și a raționalizării producției industriale.

Numărul cartelurilor

După o statistică mai recentă sunt până azi 94 de carteluri existente. Alte patru s'au dizolvat la scurt interval dela înființare.

Redau tabloul cartelurilor existente și repartizate pe ramuri de industrie și număr de întreprinderi componente :

Ramuri de industrie	Nr. cartelurilor	Nr. întreprinderilor componente
Industria alimentară	15	156
„ chimică	25	1203
„ metalurgică	36	134
„ textilă	3	22
„ lemnului	2	17
„ pielăriei	2	17
„ hârtiei și arte grafice	3	17
„ materiale de construcție	7	30
Total	94	1600

Nu-i lipsit de interes tabloul capitalului investit, forța motrică și valoarea producției industriilor cartelate :

Ramuri de industrie:	Capital investit:	Forța motrică:	Valoarea producției:
Industria alimentară	4.972 milioane Lei	42.389 C. V.	4.498 milioane Lei
„ chimică	4.411 „ „	64.930 „	2.938 „ „
„ metalurgică	7.111 „ „	109.209 „	4.342 „ „
„ textilă	431 „ „	5.110 „	778 „ „
„ lemnului	518 „ „	12.461 „	80 „ „
„ hârtiei și artelor grafice	1.829 „ „	39.642 „	1.247 „ „
„ materiale de construcție	1.388 „ „	31.382 „	771 „ „
„ sticlăriei	389 „ „	1.045 „	109 „ „
	21.049 milioane Lei	306.168 C. V.	14.813 milioane Lei

Aminteam mai sus importanța cartelurilor în cadrul economiei naționale a țării noastre. Iată un tablou comparativ al industriei cartelate și ansamblul industriei românești.

	Industrii cartelate	%	Industrii necartelate	%
Capital investit (în milioane Lei)	21.049	49.5	21.445	50.5
Forță motrică (c. v.)	306.168	53	288.375	47

Din tablourile de mai sus se poate ușor vedea că întreprinderile cartelate reprezintă mai mult de jumătate din totalul forței motrice. Așa încât, atât capitalul investit, cât și valoarea producției acestor întreprinderi, pentru economia noastră națională au o deosebită importanță.

Impărțirea cartelurilor

Să vedem, cartelurile existente, ce atribuțiuni și forme înfățișează.

1. *Carteluri de prețuri.* Convențiunea cartelurilor de prețuri prevede stabilirea de comun acord a prețurilor de desfacere a produselor, pe piață.

2. *Carteluri condiționate.* Prin convențiunea cartelurilor condiționate se fixează condițiunile de vânzare a mărfurilor, termenul de vânzare, modul de plată, ș. a.

3. *Carteluri geografice.* Convențiunea cartelurilor geografice cuprinde determinarea zonelor în care fiecare întreprindere își poate desfășura produsele.

4. *Carteluri de contingentare.* Acestea fixează cotele de producție pentru întreprinderile membre, și

5. *Sindicat de vânzare,* adică birouri comune de vânzare, cari primesc comenzile și le repartizează la întreprinderi, după cotele stabilite de comun acord între întreprinderile cartelate.

După ce am descris mai sus cadrul general al cartelurilor din țara noastră, pe care se bazează și noul Decret Lege, găsim interesant să redau tabloul celor mai importante carteluri industriale.

Iată-l :

1. Oficiul de vânzarea hârtiei produsă în țară.
2. Cartelul fabricilor de geamuri.
3. Biroul de vânzare al fabricilor reunite de ciment.
4. Sindicatul zahărului.
5. Cartelul fabricanților de cleiu.
6. Oficiul de vânzare al uleiurilor vegetale.
7. Reprezentanța fabricilor de bere.
8. Societatea „Distribuția” de petrol.
9. Sindicatul spiritului.
10. Filiera (cuie și sârmă).
11. Socomet (produse laminate și mașini agricole).
12. Unio (postav).
13. Biroul comun al societăților de transporturi internaționale.

14. Sindicatul fabricilor de băuturi gazoase mineralizate.

15. Sindicatul de vânzare al acidului carbonic.

16. Biroul de vânzare al fabricilor de cărămizi.

17. Biroul de vânzare în comun al cuielelor de lemn.

18. Sindicatul turnătorilor de litere.

Acestea sunt cele mai principale carteluri din cele 94 existente.

Fiindcă economia de războiu necesită o altă ordine economică, așteptăm ca organizarea ce s'a dat cartelurilor să fie folositoare statului.

Deasupra tuturor intereselor să primeze: apărarea națională.

În vremurile acestea excepționale statul, prin noul decret-lege modificator, caută să-și asigure toate foloasele cartelurilor, însă fără a atinge interesele consumatorilor.

Grija care se dă consumatorilor e demnă de reținut și credem în sinceritatea ei.

După ce am schițat sumar principiile cari stau la baza noii organizări și reglementări a cartelurilor reproducem textul articolelor din lege, 2, 3, 13 și 17, cari sunt cele mai importante:

Art. 2. — „În cazul când într-o ramură economică, industrială, minieră sau comercială există convențiuni sau înțelegeri de natura celor prevăzute la art. 1, cari pot avea un rol precumpănitor asupra activității întregii ramuri, Ministerul Economiei Naționale va putea hotărî prin deciziune motivată, extinderea la toate întreprinderile din aceia ramură a aplicării normelor legii prezente“.

Art. 3. — „Se reglementează prin decizie motivată:

a) Modul și condițiunile în cari întreprinderile controlate își vor procura materiile prime, putând fixa prețuri minimale pentru materiile prime produse în țară;

b) Norme pentru raționalizarea activității în sânul cartelului sau a ramurei respective industriale, miniere sau comerciale;

c) Standardizarea produselor, după caete de sarcini oficiale fixând tipuri de produse;

d) Producerea de articole noi, compatibile cu posibilitățile economice ale industriilor controlate, articole ce sunt necesare pentru apărarea națională consumul intern sau export;

e) Fixarea de prețuri de vânzare obligatorii, modificarea lor ulterioară, fixarea de prețuri maximale de vânzare;

f) Condițiuni generale privind aspectele generale ale activității acestor întreprinderi, sub formă de condițiuni tip sau speciale;

Odată cu deciziunile de reglementare se va fixa și durata valabilității măsurilor impuse.

Art. 13. — „Consiliul Superior al Cartelurilor se compune din 12 membri din cari numai 3 pot fi

funcționari publici, iar ceilalți vor fi specialiști. Din 12, cinci vor reprezenta diferitele ramuri industriale, din care doi vor fi delegații Ugirului. Un jurist, un delegat al Consiliului Superior Economic, doi delegații ai Uniunii Camerelor, câte un delegat al Ministerului Economiei Naționale și al Ministerului Agriculturii și un delegat al Consiliului Permanent al Agriculturii, sunt membrii Consiliului“.

Art. 17. — „Ministerul Economiei Naționale are dreptul de a reglementa prin deciziuni motivate, pe o durată ce va fi fixată prin decizia însăși, pentru parte sau totalitatea întreprinderilor din ramura de activitate respectivă, prețuri maximale de aprovizionare cu materii prime, prețuri maximale de vânzare și norme în conformitate cu cele prevăzute în art. 3 de mai sus, ori de câte ori interesele generale economice sau ale apărării naționale o vor cere.“

Am reprodus exact textul articolelor modificate pentru a evidența mai mult intenția legiuitorului.

Ion Opreș.

Situația lirei sterline

Unul din rolurile cele mai importante ale monedei în viața economică, este acela de valorimetru, adică măsurător al valorilor. Pentru a se putea exprima valoarea oricărui bun, s'a ales o unitate convențională în fiecare țară, constituindu-se moneda națională a statului respectiv.

Condițiunea principală pentru o unitate de măsură, știm că o reprezintă stabilitatea. Deci pentru ca moneda unei țări să-și poată îndeplini cât mai bine funcțiunea de măsurătoare de valori, trebuie să fie cât mai stabilă, mai ne fluctuabilă.

Cum însă stabilitatea monetară a unei țări este în proporție directă cu potențialul economic național, va fi de sine înțeles că moneda este cu atât mai stabilă, cu cât țara respectivă are o viață economică mai puternică și bogății mai abundente.

Datorită acestui fapt, prestigiul în domeniul monetar îl menține de mult timp puternica țară insulară din Apusul Europei; Marea Britanie.

Lira sterlină nu este numai o monedă națională, ci servește ca măsurător de valori pentru aproximativ 40% din totalul comerțului internațional, în baza prestigiului și a încrederii câștigate pe piața mondială.

Pentru a putea fi asigurată în condițiuni optime stabilitatea lirei sterline, s'a fost creat în Anglia — ca de altfel și în alte țări fără restricții valutare — un „Fond de egalizare a schimburilor“, care avea de scop să intervină pe piață în diferite momente critice și să mențină un anumit curs al monedei naționale. Sumele necesare le primea de la Institutul de Emisiune și le folosea după cum cereau interesele economice.

Operațiunile Fondului de egalizare al schimburilor nu erau date publicității și deci nu erau cunoscute de

marele public, cum se întâmplă în țările cu restricții valutare, unde acest lucru îl fac Băncile de Emisiune, care publică situații și bilanțuri.

Ba pentru a se asigura și mai bine succesul operațiunilor Fondului de egalizare, în anul 1936 s'a încheiat un acord tripartit între Anglia, Franța și Statele Unite, pentru sprijinul reciproc al celor trei Fonduri de egalizare din aceste țări.

Prin acordul tripartit se stabilise, că o liră sterlină este egală cu 4,68 dolari, deci o paritate cam urcată față de cea reală de pe piață, care oscila în jurul a 4,40 - 4,50.

La această paritate favorabilă lirei sterline s'a recurs din motive de prestigiu britanic și pentru a nu se micșora imensele averi din Anglia.

Dar cu toate că lira sterlină suferise o depreciere în Septembrie 1931 și dolarul în Aprilie 1933, totuși creșterea accentuată a nivelului prețurilor în Anglia (cu circa 20% în jumătatea a doua a anului 1936, față de numai 6% pentru urcarea nivelului la prețurile americane), a făcut ca paritatea oficială dintre cele două monede să nu mai corespundă cu realitatea.

În anul 1937 probabil că o liră nu mai valora în realitate decât 4,50 dolari, însă Fondul de egalizare îi menține paritatea urcată, fixată în 1936. Tot astfel se întâmplă în anul următor și abia în urma paniceii din Ianuarie 1939, dela bursa londoneză, lira sterlină scade la 4,60 dolari, făcându-se un prim pas spre paritatea normală. Dar Fondul de egalizare a schimburilor îi ridică din nou cursul la 4,68 dolari, menținându-l astfel până în luna August 1939.

Această paritate ridicată între liră și dolar, a făcut ca prețurile britanice să fie prea urcate, pentru a putea concura pe piața mondială.

Ridicarea prețurilor engleze față de cele americane însemna în realitate și o depreciere a lirei sterline față de dolar, căci cu aceeași liră se puteau cumpăra mai puține produse britanice și mai multe americane. Deci comerțul exterior tindea spre mărirea importului din Statele-Unite unde erau prețuri mai ieftine, iar exportul era în continuă scădere din cauza prețurilor engleze urcate, care nu puteau face față concurenței. Balanța comercială mergea spre un dezechilibru tot mai accentuat și pentru a nu se intra în criză, trebuia scăzută valoarea lirei sterline.

Situația europeană se agravează în luna August 1939 și Anglia este silită să facă eforturi materiale uriașe, în vederea înarmărilor, trebuind să-și mărească totodată și proviziile de materii prime, alimente, etc.

Balanța comercială fiind în continuă scădere, silește Marea Britanie să plătească cu aur mărfurile străine, agravându-și deci și balanța economică, a plăților.

Dar teama de războiu aduce cu sine și o fugă a capitalurilor din Anglia, spre locuri mai îndepărtate de teatrul viitoarelor lupte.

În mod practic, fuga capitalurilor se făcea prin vânzarea lirelor sterline sau a altor hârtii engleze de valoare, contra dolari. Însă odată cu creșterea ofertei de lire, se accentuează scăderea cursului pe piață și la bursă.

În aceste împrejurări, pe la finele lunii August 1939, Fondul de egalizare a schimburilor anunță că se desinteresează de cursul lirei sterline, pentru a nu se risipi stocul de aur al Mării Britanii, care se socotea a fi de circa 500 milioane lire.

Concomitent cu aceasta, pentru a se evita fuga precipitată a capitalurilor în străinătate, Banca Angliei ridică scontul dela 2% la 4%, cerând băncilor să evite operațiunile asupra devizelor străine, iar guvernul britanic interzice tranzacțiile cu acțiuni emise în monede străine.

Lira sterlină scade la 4,10 - 4,02 față de dolar și în primele două luni și jumătate de războiu, cursul oscilează între aceste cifre.

Pentru prestigiul britanic era poate necesar ca tocmai în aceste vremuri grele, lira sterlină să rămână neclintită, dar fiindcă se prevăzuse de mai înainte o denivelare a monedei engleze, s'a găsit de cuviință să se sacrifice din prestigiu, pentru a rămânea aurul în țară, în timp de războiu.

Experiența din Septembrie 1931 mai dovedise că o devalorizare făcută din bună vreme, poate împiedica pierderi grele și aduce uneori chiar foloase. Iar o denivelare întârziată a monedei naționale - cum se procedase în Franța, Olanda, Elveția, etc., - poate să fie lipsită de avantajele devalorizării.

Este adevărat că multe monede care erau legate de lira sterlină au abandonat-o și s'au atașat la dolar, ce pare azi mai stabil. Dar fermitatea politicii engleze a reușit să oprească denivelarea lirei și să recâștige încrederea capitalurilor. Banca Angliei a putut reduce din nou scontul dela 4% la 2% așa cum era înainte de izbucnirea actualului conflict european.

Se afirmă că „puține state, în afară de Anglia, ar fi putut rezista la o asemenea operațiune efectuată la temperatură înaltă“, dar prin aceasta, Marea Britanie a căutat să se situeze înaintea tuturor țărilor, atât pe timp de războiu, cât și de eventuală pace.

Pentru piața engleză, devalorizarea lirei sterline a adus cu sine o scădere automată a imensei datorii publice interne, stimulând în același timp producția națională, astfel că într'un timp destul de scurt, Marea Britanie a putut să-și acopere o bună parte din cheltuielile de înarmare și mobilizare, prin denivelarea lirei, economia britanică a fost degrevată de o povară, care ar fi putut deveni insuportabilă pentru o națiune combatantă.

Războiul actual pare că-și accentuează caracterul economic. Ori prin scăderea cursului lirei sterline, Anglia a dat un puternic impuls exportului, atât din metropolă, cât și din colonii. Pe lângă prețuri reduse

la export, Marea Britanie acordă și credite importante, mai ales țărilor din Sud-Estul european, cu care încheie tratate economice, în vederea străngerii relațiilor comerciale, pentru a putea concura în mod serios Germania, țară cu care se găsește în războiu.

Se pare că sacrificarea prestigiului lirei sterline și a impus Anglia, a fost motivat tocmai de interesul de a concura mai eficace pe adversar, pe terenul comercial și de a-l înfrânge pe cel economic.

Odată cu înviorarea exportului englez, n'a rămas staționar nici importul. Prin mărirea acestuia, debitorii în lire sterline își pot achita mai ușor datoriile, făcând noi afaceri și contribuind astfel la înviorarea comerțului mondial.

Pentru țara noastră a avut o deosebită importanță devalorizarea lirei sterline, căci noi având datorii importante — comerciale și mai ales publice — în Anglia, ni s'au ușurat posibilitățile de plată, scăzându-ni-se totdeauna și neplăcutul coupon extern.

Comerțul nostru exterior găsește acum o conveniență mai favorabilă pe piața engleză, profitând în special exportul de necesitățile crescânde, pe care le are o mare putere, în vremuri de războiu.

L. B.

Amnistie fiscală

Monitorul Oficial Nr. 269 din 20 Noembrie a. c. publică următorul decret regal:

Art. I. — Se acordă, în condițiunile legii de față, o amnistie fiscală privind sancțiunile legale, tuturor contribuabililor care vor declara drepturile cuvenite statului din impozite și taxe ce nu au fost declarate și constatate la data prezentului decret-lege.

Art. II. — Această amnistie se acordă pentru următoarele drepturi — impozite și taxe — care nu au fost declarate în total sau în parte de contribuabili, sau nu au fost constatate în total sau în parte de către organele fiscale până la data prezentei legi:

- a) Impozite prevăzute în legea contribuțiilor directe;
- b) Impozitul pe veniturile proprietăților clădite, până în prezent scutite, cuprins în legea pentru înființarea unor taxe de consumație din 1 Aprilie 1935, cu modificările ulterioare;
- c) Impozitul prevăzut de legea timbrului și a impozitului pe acte și fapte juridice;
- d) Impozitul pe lux și cifra de afaceri;
- e) Impozitul pe automobile;
- f) Taxe de consumație.

Art. III. — Toate drepturile, impozitele și taxele dela articolul precedent, vor trebui să fie declarate și achitate până la 31 Decembrie 1939.

Acest termen se prelungește până la 31 Martie 1940, pentru societățile anonime cari vor înscrie în bilanțurile lor încheiate la 31 Decembrie 1939, veniturile neimpuse în anii respectivi prin neînregistrarea lor în bilanțurile anilor anteriori.

Pentru toți acei ce se vor conforma acestei dispozițiuni, drepturile — impozitele și taxele — se vor percepe fără nicio sancțiune, și cu o bonificație de 7 la sută. Condițiunile de plată vor fi acelea în vigoare la data achitării lor.

Art. IV. — Toți acei cari vor fi găsiți după data de 31 Decembrie 1939, a nu fi declarat toate drepturile, impozitele și taxele exigibile până la acea dată, vor suporta, pe lângă sancțiunile legale respective și o majorare de 10 la sută din amenda cuvenită statului, care se va vărsa direct la Fondul Apărării Naționale.

Majorarea de 10 la sută pentru nedeclararea în termenul arătat, nu va putea fi redusă potrivit dispozițiilor din legea pentru unificarea procedurii fiscale, ea urmând a fi achitată în întregime în numerar.

Dr. Octavian Russu

La 9 Noembrie crt. s'au desfășurat funerariile regretatului Dr. Octavian Russu, cu asistența reprezentanților multor societăți, personaje oficiale și unui numeros public.

Printre cei de față amintim pe dl Consilier regal Dr. Alexandru Vaida-Voevod; vicepreședintele „Astrei” dl Dr. Gh. Preda; Primarul municipiului dl Dr. Sever Pop; dl General Boeriu; Dr. V. Bologa; Dir. Gen. I. Vătășianu, și funcționarii băncii „Albina” în corpore, pe reprezentanții Uzinei Electrice Sibiu, a Societății Tramvaelor Electrice din Sibiu, a societății de asig. generale „Prima Ardeleană” etc. etc.

S'au rostit 4 cuvântări de către d-nii Canonic Dr. Neda, Blaj; Dr. Gh. Preda, în numele „Astrei”; Dr. G. Foica decanul Baroului, Sibiu, în numele acestuia; iar în numele Consiliului Administrativ și al Comitetului de Censori dela banca „Albina”, a ținut o mișcătoare cuvântare dl Constantin Popp, director exec. i. p. a acestei societăți, pe care o redăm în următoarele:

Jalnică asistență!

Ne-am adunat, în număr atât de impunător, în jurul acestui sicriu, cu rămășițele pământești ale mult regretatului nostru Dr. Oct. Russu, penruca, alături de cei mai aproape ai săi, alături de familia sa mai

restrânsă și de rudeniile sale, să-i aducem ultimul salut și să-l însoțim și noi, amicii, prietinii, colaboratorii și cunoscuții săi în cel din urmă drum al său pe acest pământ.

Să dăm prin aceasta expresiune înaltei stime și prețuirii, simpatiei și dragostei generale de care regretatul a avut parte totdeauna și în toată viața s'a îndelungată, în mijlocul nostru și în cercul larg al cunoscuților săi din întreg cuprinsul țării Români, ca și neromâni.

L'am cunoscut, cu toții, pe regretatul defunct, ca un suflet de elită, nobil în gândire și fapte, cavalier în adevăratul sens al cuvântului, afabil și prevenitor față de toată lumea, cu care venea în contact, fie în societate, fie prin oficiul său.

Decenii dearândul, fericitul Dr. Russu, a activat intens, pe terenul social și cultural al orașului nostru, ca un factor de prim ordin și cu rol preponderant. Se bucura de mari simpatii și de multă și înaltă prețuire și în cercul concetățenilor noștri Sași și Maghiari.

În deosebi a făcut servicii excelente ca omul de legătură între societatea noastră românească, de pe vremuri, și oficialitatea, civilă și militară, pe atunci străină de neamul nostru, în sinul căreia se bucura de mari simpatii și mare prestigiu, cari s'au resfrâns și asupra societății noastre românești.

În cadrele „Astrei“ regretatul a funcționat, asemenea decenii, în calitate de membru al Comitetului Central și vicepreședinte, făcându-i reale servicii.

Prin participarea sa, pe vremuri, la număroase adunări generale ale „Astrei“, cari erau atunci adevărate serbări naționale, Dr. Russu, a devenit cunoscut, popular și simpatizat în întreg cuprinsul Ardealului, unde generațiile mai tinere vedeau și stăteau în răposatul, pe un adevărat arbitru al eleganței și al bunelor manieri.

A făcut, în privința aceasta, formală școală în sinul tineretului de pe vremuri — prin exemplele, ce le da acestora, prin atitudinile sale, prezentare și tact social.

Întră la anul 1882, ca stagiar, candidat de avocat sau concipist, cum li se zicea pe atunci, în cancelaria advocațională a „Albinei“, condusă de fericitul Parteniu Cosma, Dr. Russu devine urmașul acestuia la 1886.

A condus Contenciosul băncii „Albina“ timp de 43 de ani, în ultimii ani, ca Director al acestei importante secții juridice a băncii.

Numărul stagiarelor, candidaților de avocat, trecuți pentru practică, prin Cancelaria advocațională, ce a condus peste 4 decenii, se urcă la câteva sute, cari resfirați în întreg cuprinsul Ardealului, își vor aminti de sigur cu drag și duioșie de simpaticul lor șef de odinioară.

Trecut la pensie la 1 Aprilie 1929, Dr. O. Russu a fost ales, de adunarea generală din acel an, membru al Consiliului de administrație, post ce l-a deținut până la moartea sa.

Om conștient și devotat intereselor institutului, Dr. Russu a făcut servicii reale băncii „Albina“.

Dela marea Unire încoace răposatul Dr. Russu, a luat parte vie, și în afară de „Albina“, la viața financiară-economică a Ardealului și a țării întregi și a activat și în viața politică, fiind ales, de repeșite ori, în Corpurile legiuitoare și anume senator. În o sesiune i-a fost dat chiar să deschidă ședințele senatului, ca președinte de vârstă.

Pe Dr. Russu îl găsim membru fondator la aproape toate așezămintele financiare-economice ale Ardealului, fondate după Unire, dintre cari amintesc numai pe cele mai importante: „Banca Centrală pentru Industrie și Comerț“, „Banca Agrară“ și „Întreprinderile Forestiere Române“ toate cu sediul Cluj; la aceasta din urmă a funcționat până la moarte ca președinte.

Iar înainte de Unire a fost unul din cei mai entuziaști fondatori a primei societăți de asigurare românești din Ardeal, azi „Prima Ardeleană“ soc. de asigurări generale din Cluj, unde un timp a funcționat și ca președinte al Consiliului de administrație.

Mai deținea mandate de membru în Consiliul de administrație la Societatea de Electricitate și la Soc. de Tramvai din Sibiu, la aceasta din urmă președinte; apoi la câteva mari întreprinderi din București (Soc. Petroșani și altele).

Toate aceste societăți deplâng în Dr. O. Russu pierderea unui valoros, zelos și devotat membru.

Banca „Albina“ însă în prima linie, căci în cadrele ei a activat răposatul neîntrerupt aproape 60 de ani, fiind concrescut cu toate fibrele sufletului său cu acest institut.

Lipsa lui din anturajul „Albinei“ o vom simți multă vreme.

Pentru devotamentul cu care regretatul Dr. Russu a servit și promovat, mai mult decât o viață de om, interesele băncii „Albina“, Consiliul de administrație și Consiliul de censori, vin să exprime, prin graiul meu, și aici, îndureratei sale familii adânc simțitele lor condolențe, iar fericitului defunct întreaga lor recunoștință.

Dormi în pace suflet blând și nobil.
Îți vom păstra amintirea — neuitată.

Erata. În numărul 45-46 a revistei noastre la pag. 272, coloana a doua, alineatul al doilea, rândul ultim, s'a strecurat o regretabilă eroare, deoarece în locul textului „și mai apoi colaborator la fondarea „Albinei“, este a se ceti: „și membru în consiliul administrativ la banca „Albina“.